EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 13.07.2006
KOM(2006) 84 lopullinen

2006/0022 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Komissio esittää, että asetusta (EY) N:o 539/2001[1], jota on muutettu viimeksi asetuksella (EY) N:o 851/2005[2], muutettaisiin jälleen seuraavista syistä:

- asetuksen (EY) N:o 539/2001 määräajoin suoritettavan uudelleentarkastelun yhteydessä on voitava taata, että liitteiden senhetkinen sisältö – eli luettelo niistä kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään (Liite I) ja luettelo niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (Liite II) – on asetuksen johdanto-osan 5 kappaleessa esitettyjen kriteerien mukainen erityisesti laitonta maahanmuuttoa ja yleistä järjestystä koskevien kriteerien osalta, minkä vuoksi kolmansia maita on siirrettävä asetuksen liitteestä toiseen

- asetuksen kahta liitettä on täydennettävä niin, että ne täyttävät kokonaisuudessaan perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i luetelmakohdan mukaisen tavoitteen, jonka mukaan asetuksessa on määriteltävä tyhjentävästi, onko kolmannen maan kansalaisella oltava viisumi vai ei

- pakolaisiin ja kansalaisuudettomiin sovellettavaa järjestelyä on muutettava niin, että he voivat yhä hyötyä mahdollisesta viisumivapaudesta asuessaan liitteeseen II kuuluvassa kolmannessa maassa ja automaattisesta viisumivapaudesta asuessaan EU:n jäsenvaltiossa

- on lisättävä, että viisumivapaus koskee myös paikallista rajaliikennettä varten myönnettävän luvan haltijoita

- on säädettävä mahdollisuudesta myöntää viisumivapaus NATOn ja rauhankumppanuusohjelman puitteissa matkustaville puolustusvoimien jäsenille

- on selkeytettävä muiden kuin tavallisten passien luokituksia.

Vastavuoroisuuden puuttumista viisumiasioissa ei käsitellä tässä ehdotuksessa asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamiseksi. Kyseisiä tapauksia käsitellään vastavuoroisuusmekanismin avulla; mekanismia on muutettu asetuksella (EY) N:o 851/2005.

1. Asetuksen liitteiden uudelleentarkastelu

1.1. Kolmannen maan siirtäminen liitteestä toiseen

Sevillan Eurooppa-neuvostossa korostettiin ensimmäistä kertaa tarvetta tarkastella uudelleen asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteitä. Ensimmäisen uudelleentarkastelun perusteella päädyttiin antamaan asetus (EY) N:o 453/2003[3], jolla siirrettiin Ecuador liitteestä II liitteeseen I. Uutta määräaikaistarkastelua varten komissio keräsi tietoja etenkin suoraan jäsenvaltioilta tarkistaakseen, onko asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteiden sisältö yhä asetuksen kriteerien mukainen. Tiedot, jotka jäsenvaltiot komission pyynnöstä toimittivat, vahvistettiin muiden tietojen ja tilastojen avulla, jotka saatiin CIREFIn kautta. Tietojen tarkastelun perusteella komissio on tehnyt seuraavat johtopäätökset:

Ensinnäkin kerätyistä tiedoista ilmeni selvästi, että on olemassa voimakas ja jatkuva

[1] EYVL L 81, 21.3.2001, s. 2.
[2] EUVL L 141, 4.6.2005, s. 3.
[3] EUVL L 69, 13.3.2003, s. 10.

muuttopaine Boliviasta. Tämä näkyy ulkorajoilla tapahtuvien käännytysten suurena määränä ja useiden jäsenvaltioiden toteuttamina maastapoistamisina. Asialla on vaikutusta myös yleiseen järjestykseen, koska bolivialaisia lisäksi vangitaan ja tuomitaan yhä enemmän rikollisen toiminnan ja laittoman maahanmuuton vuoksi. Lisäksi jotkin Latinalaisen Amerikan kansalaiset, jotka tarvitsevat viisumin, koettavat kiertää viisumipakkoa hankkimalla laittomasti Bolivian passin. Näistä syistä komissio arvioi, että asetuksen (EY) N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleen kriteerien perusteella on oikeutettua esittää Bolivian siirtämistä liitteestä II liitteeseen I.

Toiseksi komissio havaitsi, että tilastot tai muut tiedot eivät tue joidenkin kolmansien maiden viisumipakkoa, koska niiden perusteella ei voida vahvistaa, että kyseiset maat muodostaisivat riskin asetuksen (EY) N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleen kriteerien ja erityisesti laitonta maahanmuuttoa ja yleistä järjestystä koskevien kriteerien nojalla. Viisumipakon säilyttäminen ei vaikuta perustellulta myöskään alueellisen yhtenäisyyden tai unionin kansainvälisten suhteiden kannalta. Komissio ei muodostanut kantaansa ainoastaan niiden tietojen pohjalta, joita se sai asetusta (EY) N:o 539/2001 soveltavilta valtioilta. Se tutki myös Irlannin, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Sveitsin viisumipolitiikkoja, joista se sai hyödyllisiä tietoja laittomaan maahanmuuttoon ja yleiseen järjestykseen liittyvistä kriteereistä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että Antigua ja Barbuda, Bahama, Mauritius, Saint Kitts ja Nevis sekä Seychellit siirretään liitteestä I liitteeseen II. Tällä muutoksella päästään myös eroon käytännön ongelmista, joita näissä maissa tällä hetkellä ilmenee, koska niissä ei joko ole yhdenkään jäsenvaltion konsulaattia (tilanne neljässä näistä maista) tai ainoastaan yhden jäsenvaltion konsulaatti (tilanne kahdessa näistä maista). Samalla kun näiden kolmansien maiden kansalaisten viisumivapautta aletaan soveltaa, tulee voimaan viisumivapaussopimus kyseisten maiden kanssa, mikä takaa vastavuoroisuuden ja sen, että kaikkien jäsenvaltioiden kansalaiset hyötyvät viisumivapaudesta.

1.2. Määritellään kolmansien maiden kansalaisten erityisryhmiin sovellettava viisumijärjestely

Kolmanneksi komissio halusi oikaista tilanteen, joka on Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i luetelmakohdan ja kyseisen määräyksen perusteella annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 vastainen. On selviö, että kyseisten kolmansien maiden luetteloiden tulee olla tyhjentäviä ja kattaa kaikki kolmansien maiden kansalaiset. Tämä tulkinta seuraa jo artiklan sanamuodosta ja tarvittaessa sen vahvistaa yhteisen viisumipolitiikan kehitys, joka alkoi siitä, että laadittiin yksi luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisia koski viisumipakko. On kuitenkin todettava, että tiettyjä henkilöryhmiä, jotka eivät ole unionin kansalaisia, ei käsitellä kummassakaan asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteessä. On kyse sekä henkilöistä, jotka ovat British Nationals (Overseas) -nimikkeen alla, että henkilöistä, jotka ovat eriasteisesti ”brittiläisiä”, mutta joita ei yhteisön oikeuden mukaisesti pidetä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisina[4]. Jäsenvaltiot ovat tämän asetuksessa (EY) N:o 539/2001 olevan puutteen vuoksi päätyneet vaihteleviin ratkaisuihin, osa on vaatinut kyseisiltä henkilöiltä viisumin ja osa ei. Komission asetukseen (EY) N:o 539/2001 liittyvä tiedonanto[5] heijastaa tätä käytännön todellisuutta, joka on yhteisön oikeuden vaatiman täydellisen yhdenmukaistamisen periaatteen vastainen.

Jotta tästä epätyydyttävästä tilanteesta päästäisiin eroon, komissio ehdottaa näiden henkilöryhmien sijoittamista joko liitteeseen I tai liitteeseen II, niin että luettelot olisivat todellakin tyhjentäviä. Valitessaan, kumpaan luetteloon henkilöt sijoitettaisiin, komissio on

[4] Yhdistyneen kuningaskunnan viimeksi vuonna 1983 antama julistus (EYVL C 23, 28.1.1983, s. 1).

[5] EUVL C 68, 21.3.2003, s. 11.

ottanut huomioon asetuksen (EY) N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleen kriteerit.

Komissio esittää British Nationals (Overseas) -nimikkeen alla olevien henkilöiden sijoittamista liitteeseen II. Kyseisillä henkilöillä on side Hongkongin alueeseen ja suurimmalla osalla heistä on myös Hongkongin erityishallintoalueen passi ja sitä kautta viisumivapaus jäsenvaltioihin. British Nationals (Overseas) -nimityksen alle kuuluvia henkilöitä ei tarvitse pitää maahanmuuttoriskinä tai uhkana yleiselle järjestykselle, kuten jäsenvaltiot ovat jo monesti todenneet neuvoston työryhmien keskusteluissa. British Nationals (Overseas) -kansalaisilla on oikeus palata Hongkongiin. Lisäksi heidän passinsa, joita myöntävät ainoastaan brittiviranomaiset, on erittäin turvallinen. Näistä syistä vaikuttaa täysin perustellulta myöntää heille viisumivapaus (jota yhdeksän jäsenvaltiota jo soveltaa toistaiseksi ongelmitta). Ehdotuksen 5 artiklan 2 kohdan tarkoituksena on siis lisätä British Nationals (Overseas) -kansalaiset asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II. On kuitenkin tarpeen lisätä heitä varten oma otsake, koska he eivät ole kolmannen maan kansalaisia eikä heitä voi myöskään heidän matkustusasiakirjojensa perusteella pitää Hongkongin kansalaisina.

Toisaalta komissio ehdottaa nimikkeiden British Overseas Territories Citizens (BOTC), British Overseas Citizens (BOC), British Subjects ja British Protected Persons (BPP) alla olevien henkilöiden sijoittamista liitteeseen I. Britannian kansalaisuussääntöjä muutettiin merkittävästi vuonna 2002 British Territories Act -säädöksellä, jonka johdosta suurin osa BOTC-kansalaisista sai Yhdistyneen kuningaskunnan ja siten myös unionin kansalaisuuden. Niiden BOTC-kansalaisten, joista ei tullut Britannian kansalaisia, sekä BOC-, British Subjects- ja BPP-kansalaisten siteen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan voidaan katsoa olevan melko rajallinen, koska heillä ei ole siellä oleskelulupaa (right of abode) ja heihin sovelletaan maahantulotarkastuksia. Lisäksi vallitsee suuri epätietoisuus siitä, onko heillä side johonkin toiseen valtioon, ja millainen tämä side olisi. Näistä syistä komissio arvioi, että kyseisiin henkilöryhmiin olisi perusteltua soveltaa viisumipakkoa, koska nämä henkilöt muodostavat laittoman maahanmuuton uhan[6]. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa heidät sisällytetään liitteeseen I. On kuitenkin tarpeen lisätä heitä varten oma otsake, koska he eivät ole minkään kolmannen maan kansalaisia.

2. Muiden kuin tavallisten passien haltijoihin sovellettava järjestely

Asetuksen 4 artiklan 1 kohta antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden myöntää viisumivapaus ”diplomaattipassin, virkapassin tai muun virallisen passin haltijoille” kun taas yleisen konsuliohjeiston liitteessä 2[7] puhutaan ”diplomaattipassin, virallisen passin tai virkapassin haltijoista”. Käsikirjassa matkustusasiakirjoista, joihin voidaan liittää viisumi[8], viitataan puolestaan kolmeen eri luokkaan: diplomaattipasseihin, virallisiin passeihin ja erityispasseihin. Eri asiakirjoissa käytettyjen luokitteluiden erilaisuus aiheuttaa epäselvyyksiä ja voi tuoda mukanaan myös käytännön ongelmia, kun on sovellettava tiettyä järjestelyä (viisumipakko tai -vapaus) tietyntyyppiseen passiin. Jotta näistä hankaluuksista päästäisiin eroon ja tilannetta voitaisiin selkiyttää, komissio esittää kolmen passiluokan yksityiskohtaisempaa erittelyä (”diplomaattipassit, virkapassit/viralliset passit, erityispassit”). Tämä on ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdan tarkoitus. Samaa erittelyä tulee luonnollisesti käyttää myös yhteisen konsuliohjeiston liitteessä 2 sekä matkustusasiakirjoja koskevassa käsikirjassa. Tätä varten on esitettävä erilliset päätösehdotukset.

---

6 Edellä mainitusta komission tiedonannosta vuodelta 2003 käy ilmi, että suurin osa jäsenvaltioista soveltaa BOTC-kansalaisiin viisumipakkoa.

7 Viimeisin versio: asiakirja 12357/05, VISA 230 COMIX 586, 27.9.2005.

8 Viimeisin versio: asiakirja 11599/05 (englanti), VISA 200 COMIX 527, 29.7.2005.

Komissio haluaa selventää myös erityispassien haltijoihin sovellettavaa järjestelyä. 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan nykyinen sanamuoto antaa olettaa, että jäsenvaltiot voivat vapaasti poiketa viisumipakosta. Näin ei kuitenkaan ole, kuten täytäntöönpanovallan varaamisesta neuvostolle viisumihakemusten käsittelyä koskevien tiettyjen yksityiskohtaisten määräysten osalta 24 päivänä huhtikuuta 2001 annetun asetuksen (EY) N:o 789/2001[9] 1 artiklan 1 kohdan ja 2 artiklan 1 kohdan säännöksistä seuraa. Siksi ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa lisätään 4 artiklan 1 kohdan a alakohtaan viittaus asetuksessa (EY) N:o 789/2001 tarkoitettuihin menettelyihin.

3. Muutetaan jäsenvaltioiden mahdollisuudet poiketa viisumipakosta yhtenäisiksi viisumivapaustapauksiksi

Nykyisellään asetuksen (EY) N:o 539/2001 3 ja 4 artiklassa annetaan jäsenvaltioille useita mahdollisuuksia poiketa viisumipakosta. Asetuksen johdanto-osan 5 kappaleen kriteerien ja erityisesti laittoman maahanmuuton ja yleisen järjestyksen vuoksi vaikuttaa perustellulta edistää yhdenmukaistamista myöntämällä automaattinen viisumivapaus kahdelle jäsenvaltioissa asuvalle ihmisryhmälle.

3.1. Pakolaisaseman saaneet ja kansalaisuudettomat

Asetuksen (EY) N:o 539/2001 3 artiklan mukaan pakolaisaseman saaneet ja kansalaisuudettomat henkilöt ”voidaan kuitenkin vapauttaa viisumipakosta, jos kolmas maa, jossa he oleskelevat ja joka on myöntänyt heidän matkustusasiakirjansa, kuuluu liitteessä II olevien kolmansien maiden luetteloon”. Euroopan unionin laajeneminen kymmenellä uudella jäsenvaltiolla 1. toukokuuta 2004 aiheutti, paradoksaalista kyllä, mahdollisen viisumivapauden soveltamisalan supistumisen, koska asetuksessa ei myönnetä viisumivapautta niille pakolaisaseman saaneille ja kansalaisuudettomille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, joka ei vielä sovella Schengenin säännöstöä[10] täysimääräisesti.

Komissio aikoo korjata tämän epätyydyttävän tilanteen, varsinkin kun Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat sitä erityisesti pyytäneet. Tämä tapahtuu neuvotteluissa, joissa käsitellään asetusehdotusta henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö)[11]. Laittomaan maahanmuuttoon ja yleiseen järjestykseen liittyvät kriteerit huomioon ottaen komissio on sitä mieltä, että asiassa voidaan mennä pitemmällekin kuin vain myöntää mahdollisuus viisumivapauteen. Siksi se ehdottaa, että asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklaan lisätään automaattinen viisumivapaus jäsenvaltioissa asuville pakolaisaseman saaneille ja kansalaisuudettomille henkilöille. Viisumivapaus auttaisi esimerkiksi Latvian kansalaisuudettomia henkilöitä, joiden oleskelulupaa ei toistaiseksi rinnasteta viisumiin, koska neuvosto ei ole vielä tehnyt erillistä päätöstä Schengenin sääntöjen täysimääräisestä soveltamisesta uusissa jäsenvaltioissa. Niinpä ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa säilytetään mahdollisuus myöntää viisumivapaus pakolaisaseman saaneille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka asuvat liitteessä II mainitussa kolmannessa maassa. Mahdollisuus lisätään myös asetuksen 4 artiklan 2 kohtaan.

---

[9] EYVL L 116, 24.6.2001, s. 2.

[10] Liittymisasiakirjan teknisten mukautusten yhteydessä päätettiin loogisesti poistaa uudet jäsenvaltiot asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteestä II.

[11] Muukalais passien ja kansalaisuudettomien henkilöiden passien haltijoita koskeva julistus: ”Euroopan parlamentti ja neuvosto pyytävät komissiolta ehdotuksia asetuksen (EY) N:o 539/2001 tarkistuksen yhteydessä, jotta jäsenvaltioissa asuvat muukalaispassien ja kansalaisuudettomille henkilöille myönnettävien passien haltijat voitaisiin vapauttaa viisumipakosta”.

3.2. Koululaismatkoille osallistuvat koululaiset

Asetuksen (EY) N:o 539/2001 4 artiklan 2 kohdassa säädetään mahdollisuudesta myöntää viisumivapaus liitteessä II mainitussa kolmannessa maassa asuville koululaisille, jotka osallistuvat koululaismatkalle. Samoin kuin pakolaisaseman saaneiden ja kansalaisuudettomien henkilöiden kohdalla, viisumivapautta ei voida myöntää koululaisille, jotka oleskelevat sellaisessa jäsenvaltiossa, joka ei vielä sovella Schengenin säännöstöä täysimääräisesti. Komissio haluaa minimoida Euroopan sisäisten koululaismatkojen järjestämisen hallinnolliset esteet ja ehdottaa, että asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklaan lisätään automaattinen viisumivapaus jäsenvaltioissa oleskeleville koululaisille, jotka osallistuvat järjestetylle koululaismatkalle. Niinpä ehdotuksen 1 artiklan 2 kohta säilyttää asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa mahdollisuuden myöntää viisumivapaus koululaisille, jotka asuvat liitteessä II mainitussa kolmannessa maassa.

4. Myönnetään viisumivapaus paikallisen rajaliikenteen yhteydessä liikkuville henkilöille

Komissio antoi 22. helmikuuta 2005 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi paikallista rajaliikennettä koskevan järjestelyn käyttöönotosta jäsenvaltioiden maaulkorajoilla sekä Schengenin yleissopimuksen ja yleisen konsuliohjeiston muuttamisesta[12]. Ehdotuksesta neuvostossa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi, että raja-alueen asukkaalle olisi voitava myöntää erityislupa, jonka avulla sen haltija, asetuksen (EY) N:o 539/2001 mukaisen viisumipakon alainen kolmannen maan kansalainen, voi liikkua raja-alueella ilman viisumia. Komissio hyväksyy tämän lähestymistavan, koska se ei vaikuta asetuksen päätavoitteeseen eli vilpittömässä mielessä toimivien raja-alueen asukkaiden rajanylityksen helpottamiseen. Oikeusperustaan liittyvistä syistä tällaisesta viisumivapaudesta ei voida säätää paikallista rajaliikennettä koskevassa asetuksessa, vaan sitä koskeva säännös täytyy lisätä asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklan 2 kohtaan, jossa kyseistä tapausta ei nykyisellään mainita. Tämä on ehdotuksen 1 artiklan 1 kohdan tarkoitus.

Paikallista rajaliikennettä koskevasta asetuksesta neuvotellaan vielä ja se annetaan yhteispäätösmenettelyllä. Mikäli neuvosto ja Euroopan parlamentti päätyvät lopulta järjestelyyn, jossa ei yhdistetä viisumivapautta ja raja-alueella liikkumista paikallisen rajaliikenteen erityisluvan turvin, komission täytyy muuttaa ehdotustaan.

5. Mahdollisuus poiketa viisumipakosta NATOn tai rauhankumppanuusohjelman puitteissa liikkuvien puolustusvoimien jäsenten kohdalla

Asetuksen (EY) N:o 539/2001 4 artiklan 1 kohdan d alakohdassa jäsenvaltioille myönnetty mahdollisuus poiketa viisumipakosta koskee vain kansainvälisten järjestöjen virkamiehiä. Asetusta N:o 539/2001 soveltavat jäsenvaltiot (Itävaltaa, Suomea, Ruotsia, Kyprosta ja Maltaa lukuun ottamatta) ovat tehneet NATO-yhteistyössä sitoumuksia puolustusvoimien jäsenten liikkumisesta. Pohjois-Atlantin yleissopimuksen sopimuspuolten jäsenvaltioiden Lontoossa 19 päivänä kesäkuuta 1951 niiden joukkojen asemasta tekemän yleissopimuksen III artiklassa todetaan, että puolustusvoimien jäseniä ”eivät koske passi- ja viisumimääräykset”. Yleissopimuksen III artiklassa määrätään kuitenkin henkilöllisyystodistuksen ja henkilö- tai ryhmäkohtaisen matkamääräyksen esittämisestä. Viisumivapauden soveltamisalaa on laajennettu yleissopimuksella, jonka Pohjois-Atlantin yleissopimuksen sopimuspuolet ja muut rauhankumppanuusohjelmaan osallistuvat valtiot tekivät Brysselissä 19 päivänä

[12] KOM(2005) 56 lopullinen.

kesäkuuta 1995 niiden joukkojen asemasta. Yleissopimuksen I artiklan mukaan vuoden 1951 yleissopimuksen määräykset pätevät, erikseen mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta, periaatteessa yhtä lailla myös vuoden 1995 yleissopimukseen. Vuoden 1995 yleissopimuksessa ei määrätä poikkeuksista edellä mainittuun vuoden 1951 yleissopimuksen III artiklaan.

Vuosien 1951 ja 1995 yleissopimusten nojalla allekirjoittajavaltioiden puolustusvoimien jäsenet voivat siis matkustaa ilman että heihin sovelletaan passi- ja viisumimääräyksiä. Tämä viisumivapaus, joita edellä mainittujen yleissopimusten allekirjoittajavaltioiden on noudatettava, ei näy asetuksessa (EY) N:o 539/2001, vaikka siitä voi olla hyötyä asetuksen liitteessä I mainittujen kolmansien maiden puolustusvoimien jäsenille. Siksi on avoimuuden ja oikeusvarmuuden vuoksi syytä täydentää asetusta (EY) N:o 539/2001 ja lisätä siihen viittaus viisumivapauteen, joka on seurausta NATOn ja rauhankumppanuusohjelman puitteissa tehdyistä yleissopimuksista. Tämä on asetuksen 4 artiklan 2 kohtaan esitetyn lisäyksen tarkoitus.

2006/0022 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i luetelmakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[13],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[14],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, 15 päivänä huhtikuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001[15] liitteissä I ja II olevien kolmansien maiden luetteloiden tulee olla jatkuvasti yhdenmukaisia asetuksen (EY) N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleessa lueteltujen kriteerien kanssa. Etenkin laittomaan maahanmuuttoon ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä on tarpeen siirtää kolmansia maita liitteestä toiseen.

(2) Bolivia tulee siirtää liitteeseen I. Bolivian kansalaisia koskevan viisumipakon soveltamispäivä on määriteltävä siten, että jäsenvaltiot ehtivät purkaa kahdenväliset sopimuksensa Bolivian kanssa ja antaa tarvittavat hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset kyseisen viisumipakon käyttöön ottamiseksi.

(3) Antigua ja Barbuda, Bahama, Barbados, Mauritius, Saint Kitts ja Nevis sekä Seychellit tulee siirtää liitteeseen II.

Näiden maiden kansalaisia koskevaa viisumivapautta olisi alettava soveltaa vasta kun Euroopan yhteisöjen ja kyseisen maan välillä on tehty kahdenvälinen viisumivapautta koskeva sopimus.

(4) Asetuksen (EY) N:o 539/2001 kahden liitteen tulee olla tyhjentäviä. Siksi molempiin liitteisiin olisi lisättävä otsake, jonka avulla vahvistetaan viisumijärjestely, jota jäsenvaltioiden tulee soveltaa henkilöryhmiin, joihin osa jäsenvaltioista tähän asti sovelsi

---

13 EUVL C […], […], s. […].
14 EUVL C […], […], s. […].
15 EUVL L .. ..

viisumipakkoa ja osa viisumivapautta. Asetuksen liitteeseen I olisi syytä lisätä eri ryhmiin kuuluvia brittikansalaisia, jotka eivät ole yhteisön lainsäädännössä tarkoitettuja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia ja toisaalta lisätä liitteeseen II British Nationals (Overseas) -kansalaiset.

(5) Jäsenvaltiot voivat poiketa viisumipakosta eräiden muiden kuin tavallisten passien haltijoiden kohdalla. On tärkeää täsmentää näiden erityispassien nimitykset. Lisäksi asetuksessa (EY) N:o 539/2001 on tarpeen viitata menettelyihin, joita näissä poikkeustapauksissa sovelletaan.

(6) Jäsenvaltiot voivat vapauttaa viisumipakosta pakolaisaseman saaneet ja kansalaisuudettomat henkilöt, jotka asuvat liitteessä II mainitussa kolmannessa maassa, sekä näissä maissa asuvat koululaiset, jotka osallistuvat koululaismatkalle. Näille henkilöryhmille olisi myönnettävä automaattisesti viisumivapaus siitä lähtien, kun he asuvat jossain jäsenvaltiossa.

(7) Paikallisen rajaliikenteen järjestelyistä käytyjen keskustelujen pohjalta olisi myönnettävä uusi viisumivapaus paikallista rajaliikennettä varten myönnetyn luvan haltijoille.

(8) Viisumipakosta poikkeamista koskevien järjestelyjen olisi heijastettava käytännön todellisuutta kokonaisuudessaan. Eräät jäsenvaltiot eivät vaadi viisumia niiltä liitteessä I mainittujen kolmansien maiden kansalaisilta, jotka kuuluvat asevoimiin ja matkustavat Pohjois-Atlantin liiton (NATO) tai rauhankumppanuusohjelman puitteissa. Tällaiset viisumivapausjärjestelyt perustuvat yhteisön lainsäädännön ulkopuolisiin kansainvälisiin velvotteisiin, mutta oikeusvarmuuden vuoksi niihin on viitattava myös asetuksessa (EY) N:o 539/2001.

(9) Koska asetukseen (EY) N:o 539/2001 on tehty muutoksia monessa vaiheessa, asetuksen rakenteen ja luettavuuden parantamiseksi se olisi laadittava uudelleen.

(10) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstön määräyksiä tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen[16] tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä[17] 17 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B kohdassa tarkoitetulla alalla.

(11) Asetus (EY) N:o 539/2001 ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä Irlantia. Sen vuoksi ne eivät osallistu tämän asetuksen antamiseen, asetus ei sido niitä eikä sitä sovelleta niihin.

(12) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välillä allekirjoitetussa sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen[18] tarkoitetun Schengenin säännöstön sellaisia määräyksiä, jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B kohdassa sekä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen Sveitsin valaliiton osallistumista

---

16 EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

17 EUVL L 368, 15.12.2004, s. 26.

18 Neuvoston asiakirja 13054/044, saatavilla osoitteessa http://register.consilium.eu.int

Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta sekä sopimuksen tiettyjen määräysten väliaikaisesta soveltamisesta 25 päivänä lokakuuta 2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/860/EY[19] 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun alaan,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 539/2001 seuraavasti:

(1) Muutetaan 1 artikla seuraavasti:

(a) Lisätään 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Pakolaisaseman saaneilla ja kansalaisuudettomilla henkilöillä on oltava viisumi heidän ylittäessään jäsenvaltion ulkorajan, mikäli maa, jossa he asuvat ja joka on myöntänyt heidän matka-asiakirjansa, on liitteessä I mainittu kolmas maa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velvollisuuksia, jotka ovat peräisin Strasbourgissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 allekirjoitetusta pakolaisten viisumivelvollisuuden poistamista koskevasta eurooppalaisesta sopimuksesta.”

(b) Lisätään 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Viisumivelvollisuus ei koske myöskään

– liitteessä I tarkoitettuja kolmansien maiden kansalaisia, joilla on jonkin jäsenvaltion asetuksen (EY) N:o… nojalla myöntämä paikallisen rajaliikenteen lupa

– koululaisia, jotka ovat liitteessä I mainitun kolmannen maan kansalaisia ja oleskelevat jäsenvaltiossa, silloin kun he osallistuvat koulun järjestämään matkaan koululaisryhmän jäseninä ja kun ryhmän valvojana toimii koulun opettaja

– pakolaisaseman saaneita ja kansalaisuudettomia henkilöitä, jotka oleskelevat jäsenvaltiossa ja joilla on kyseisen jäsenvaltion myöntämä matkustusasiakirja.”

(2) Muutetaan 4 artikla seuraavasti:

(a) Korvataan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

” a) diplomaattipassien, virkapassien / virallisten passien tai erityispassien haltijat, asetuksen (EY) N:o 789/2001 joko 1 artiklan 1 kohdan tai 2 artiklan 1 kohdan menettelyjen mukaisesti”.

(b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

[19] EUVL L 370, 17.12.2004, s. 78.

” 2. Jäsenvaltio voi vapauttaa viisumipakosta:

a) koululaiset, jotka ovat liitteessä I mainitun kolmannen maan kansalaisia ja oleskelevat liitteessä II mainitussa kolmannessa maassa, silloin kun he osallistuvat koulun järjestämään matkaan koululaisryhmän jäseninä ja kun ryhmän valvojana toimii koulun opettaja

b) pakolaisaseman saaneet ja kansalaisuudettomat henkilöt, mikäli maa, jossa he oleskelevat ja joka on myöntänyt heille matkustusasiakirjan, on joku liitteessä II mainituista kolmansista maista

c) NATOn tai rauhankumppanuusohjelman puitteissa matkustavat asevoimien jäsenet, joilla on 19 päivänä kesäkuuta 1951 tehdyn Pohjois-Atlantin yleissopimuksen sopimuspuolten joukkojen asemaa koskevan yleissopimuksen mukainen henkilöllisyystodistus ja matka-asiakirjat.”

(3) Muutetaan liite I seuraavasti:

(a) lisätään Boliviaa koskeva maininta;

(b) poistetaan Antiguaa ja Barbudaa, Bahamaa, Barbadosta, Mauritiusta, Saint Kitts ja Nevisia sekä Seychellejä koskevat maininnat

(c) lisätään 3 kohta seuraavasti:

” 3) BRITANNIAN KANSALAISET, JOTKA EIVÄT OLE YHTEISÖN LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ TARKOITETTUJA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KANSALAISIA:

British Overseas Territories Citizens

British Overseas Citizens

British Subjects

British Protected Persons”

(4) Muutetaan liite II seuraavasti:

(a) poistetaan Boliviaa koskeva maininta.

(b) lisätään seuraavat maininnat:

Antigua ja Barbuda

Bahama

Barbados

Mauritius

Saint Kitts ja Nevis

Seychellit

(c) lisätään 3 kohta seuraavasti:

” 3) BRITANNIAN KANSALAISET, JOTKA EIVÄT OLE YHTEISÖN LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ TARKOITETTUJA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KANSALAISIA:

British Nationals (Overseas) ”.

2 artikla

Jäsenvaltiot alkavat soveltaa viisumipakkoa Bolivian kansalaisiin … lähtien.

Jäsenvaltiot soveltavat viisumivapautta Antiguan ja Barbudan, Bahaman, Barbadoksen, Mauritiuksen, Saint Kitts ja Nevisin sekä Seychellien kansalaisiin siitä päivästä lähtien, kun Euroopan yhteisön ja kyseisen kolmannen maan välinen viisumivapaussopimus tulee voimaan.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Brysselissä […].

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja